

1

Welkom

akd

- Vandaag staat de invulling van participatie onder de Omgevingswet centraal.
- De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden.
- Wat wordt er onder participatie verstaan? Is het verplicht? Op welke wijze moet het worden geborgd?
- Vragen? Stel ze gerust!

2

Agenda

akd

- Introductie
- Wat is participatie
- Het omgevingsplan
- De omgevingsvergunning
- Bindend advies
- Voorbeelden

3

Introductie: voorstelronde

akd

- Naam, functie, achtergrond?
- Ervaringen met de Omgevingswet? En met participatie en/of inspraak?
- Aandachtspunten?

4

4

Wat is participatie?

5

5

Wat is participatie? (1)

Definitie participatie:

- *'het in een vroeg stadium betrekken van belanghebbenden (inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en bestuursorganen) bij het proces van de besluitvorming over een project of activiteit'* (toelichting Omgevingsbesluit).

Wat is het doel van participatie?

- Verschillende perspectieven, kennis en creativiteit komen snel op tafel.
- Belanghebbenden worden (vroegtijdig) betrokken bij het proces van besluitvorming over een project of activiteit.
- Dit komt de kwaliteit en uitvoering van de besluitvorming ten goede.

6

6

Wat is participatie? (2)

akd

Vroeg stadium?

- Als er nog geen formele besluitvorming heeft plaatsgevonden.
- Als alle mogelijke (juridische) opties nog openstaan.
- Bij voorkeur vóórdat er een aanvraag wordt ingediend.

Hoe betrek je belanghebbenden (derden)?

- De Omgevingswet stelt geen eisen!
- Denk bijvoorbeeld aan een informatieavond of een omgevingsgesprek.

7

7

Wat is participatie niet?

akd

- Participatie is niet hetzelfde als inspraak.
  - Bij inspraak ligt er doorgaans al min of meer een concreet voornemen.
  - Participatie is wat breder en informeler.
    - Inspraak is wel een **vorm** van participatie.
- Participatie is niet hetzelfde als draagvlak.
  - Het is geen vereiste dat door participatie draagvlak wordt gecreëerd.
- Participatie is niet een beoordelingsregel.
  - Het niet toepassen van participatie kan niet leiden tot een inhoudelijke weigering van de omgevingsvergunning.

8

8

Aanwijzing participatie kerninstrumenten

akd

- Participatie is verplicht als dit bij of krachtens de wet is bepaald.
- Participatie wordt aangewezen voor verschillende kerninstrumenten

- Voor de gemeente zijn de volgende instrumenten relevant:
  - Omgevingsvisie → *artikel 10.7 Omgevingsbesluit.*
  - Omgevingsprogramma → *artikel 10.8 Omgevingsbesluit.*
  - Omgevingsplan (omgevingsverordening/waterschapsverordening) → *artikel 10.2 Omgevingsbesluit.*
  - Omgevingsvergunning → *artikel 7.4 Omgevingsregeling.*

9

9

akd

Het omgevingsplan

10

10

Het omgevingsplan

akd

De gemeenteraad dient voor het grondgebied van de gemeente één omgevingsplan vast te stellen dat leidt tot een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (*artikel 2.4 Omgevingswet*).

Wanneer is participatie relevant?

- Bij de kennisgeving om een omgevingsplan op te stellen en/of te wijzigen (*10.2, eerste lid, Omgevingsbesluit*).
  - Er wordt aangegeven *hoe* derden bij de voorbereiding *worden* betrokken.
- Bij het vaststellen van een omgevingsplan (*10.2, tweede lid, Omgevingsbesluit*).
  - Er wordt aangegeven *hoe* derden bij voorbereiding *zijn* betrokken *én* wat de resultaten daarvan zijn.
  - Er wordt ook aangegeven op welke wijze invulling is gegeven aan het toepasselijke **decentrale participatiebeleid**.
- De participatieverplichting is een motiveringsverplichting.

11

11

Wijzigen van het omgevingsplan

akd

Twee aanleidingen voor wijziging of vaststelling omgevingsplan:

- Een ambtshalve wijziging of vaststelling, of;
- Een aanvraag van een initiatiefnemer tot wijziging of vaststelling.

Ongeacht de aanleiding, beide procedures worden op dezelfde manier voorbereid

- Voorbereiding met afdeling 3.4 Awb (artikel 16.30 Omgevingswet).
- Dus ook de participatieverplichting uit artikel 10.2 Omgevingsbesluit.
- *Hoe wil de gemeente dit borgen?*
- **Ambtshalve wijziging** → *Aansluiten bij inspraakverordening*
- **Wijziging op verzoek** → *Aansluiten bij inspraakverordening en/of BOPA?*

12

12

De omgevingsvergunning

13

13

De omgevingsvergunning

- Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning wordt door de initiatiefnemer aangegeven *of* aan participatie is gedaan (*artikel 7.4, eerste lid, Omgevingsregeling*)
- Zo ja, dan verstrekt de initiatiefnemer bij de aanvraag gegevens over hoe derden zijn betrokken en wat de resultaten daarvan zijn (*artikel 7.4, tweede lid, Omgevingsregeling*).
- Participatie is **niet** verplicht! Het is vrijwillig.
- De aanvraag mag *niet* worden geweigerd als er geen participatie heeft plaatsgevonden. → **Daar geldt een uitzondering op (volgende slide).**
- Let op: gemeente mag niet dwingend voorschrijven hoe participatie vormgegeven moet worden.
  - *Suggesties zijn uiteraard mogelijk.*

14

14

Uitzondering op de regel: de BOPA

akd

Wat is een buitenplanse omgevingsplanactiviteit (BOPA)?

- Een aanvraag om een omgevingsvergunning voor initiatieven die niet passen binnen de regels van het omgevingsplan. → artikel 5.1, eerste lid, sub a Ow
- Let op: Geen aparte wetsingang zoals Wabo kende (art. 2.1, eerste lid, sub c, Wabo).

Wat is de uitzondering?

- De gemeenteraad kan gevallen aanwijzen waarin participatie van én overleg met derden **verplicht** is voordat een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een BOPA kan worden ingediend (*artikel 16.55, zevende lid, Omgevingswet*).
  - *Let op: het betreft BOPA's waarvoor het college bevoegd gezag is.*
  - *Het ligt volgens de regering 'in de rede dat er beleidsregels worden vastgesteld' (Stb. 2020, 400, p.1218).*
- Dit is een aanvraagvereiste en geen beoordelingsregel.
  - De aanvraag kan niet worden geweigerd als er onvoldoende (of op onjuiste wijze) participatie is gedaan.

15

15

Aanwijzen BOPA's met verplichte participatie akd

- De gemeenteraad heeft de vrijheid om de BOPA's aan te wijzen, maar dient wel bepaalde normen in acht te nemen.
- De specifieke kenmerken van het project of activiteit en de omgeving zijn daarbij van belang.
  - *Is het een groot of klein initiatief?*
  - *Wat is het doel van de aanwijzing?*
  - *Kan dit worden gevraagd van de aanvragers?*
  - *Administratieve lasten.*
- De borging ervan kan op verschillende manieren:
  - *Raadsbesluit, verordening, beleidsregels etc.*

16

16

Bindend advies

17

17

Adviesrecht onder de Omgevingswet akd

Met de Omgevingswet is het systeem van advies en advies met instemming geïntroduceerd (*artikel 16.15 en 16.16 Omgevingswet*).

→ *Onder de Wabo was dit adviesrecht en vvgb*

Adviesrecht (*artikel 16.15 Omgevingswet*)

- Bestuursorganen (of andere instanties) worden in de gelegenheid gesteld om aan het bevoegd gezag of een ander bestuursorgaan advies uit te brengen over een te nemen besluit.
- Dit advies is niet bindend (*afdeling 4.2 Omgevingsbesluit*).

Advies met instemming (*artikel 16.16 Omgevingswet*)

- Een voorgenomen beslissing op een aanvraag behoeft instemming het bestuursorgaan dat op grond van artikel 16.15 Omgevingswet in de gelegenheid is gesteld advies uit te brengen.
- Het betreft de in het Omgevingsbesluit aangewezen gevallen (*afdeling 4.2 Omgevingsbesluit*).

18

Let op: dit is niet van toepassing op de BOPA!

18

Bindend advies

akd

De gemeenteraad kan gevallen aanwijzen van BOPA's waarvoor een bindend advies geldt (artikel 16.15a, onder b en artikel 16.15b Omgevingswet)

Wat houdt dit in?

- De gemeenteraad kan over de aangewezen gevallen van BOPA's adviseren.
- Het college dient dit advies bij de besluitvorming in acht te nemen.
- Zowel het advies van de raad als het besluit van het college dient binnen acht weken na indienen van de aanvraag zijn afgegeven. (dus geen verlengde termijn).

19

19

akd

Voorbeelden

20

20

Invulling participatiebeleid

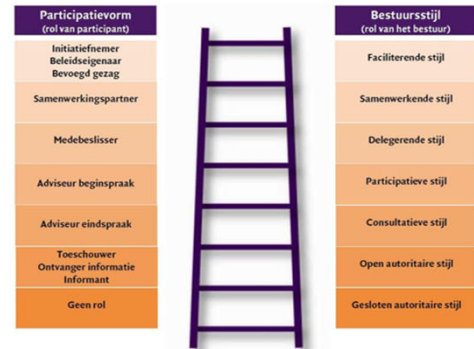
akd

De Omgevingswet schrijft de wijze van borging van het participatiebeleid niet voor.

- Het bevoegd gezag heeft hier vrijheid in.
- Er kan o.a. worden gekozen voor een verordening, beleidsregels, participatieroute, participatievisie.
- Er kan ook een verwijzing naar participatiebeleid in het omgevingsplan plaatsvinden.

Welke vorm is het meest geschikt?

- Afhankelijk van het doel, de vorm en het instrument waar participatie wordt voorgeschreven.
- Er kan bijvoorbeeld in het participatiebeleid opgenomen worden dat de aanvrager een aantal zaken moet doorlopen of aanleveren.

21

21

Omgevingsgesprek gemeente Goirle (1)

akd

De gemeente Goirle geeft weer wanneer en op welke wijze een omgevingsgesprek plaats dient te vinden.

Uit het omgevingsgesprek volgt een verslag, waarbij de gemeente voorbeeldvragen geeft.

Dit verslag wordt bij de beoordeling van de aanvraag meegenomen.

Houd een omgevingsgesprek vóórdat u een omgevingsvergunning aanvraagt

Dit gesprek is nodig:

1. bij een bestemmingsplanprocedure
2. als u wilt afwijken van een bestemmingsplan
3. als u een (wat groter) evenement organiseert

Nodig betrokkenen uit de omgeving op tijd uit

Dat doet u bijvoorbeeld per brief, e-mail of sociale media. Hoeveel mensen u uitnodigt, hangt af van uw plan. Zijn de gevolgen groot? Dan nodigt u meer mensen uit. En neemt u meer actie om mensen te informeren. Het gaat om iedereen op wie het plan invloed kan hebben.

Maak een verslag van het omgevingsgesprek

In het verslag staat:

- Waar en wanneer hield u het omgevingsgesprek?
- Wie zijn uitgenodigd?
- Wie waren aanwezig?
- Welke aandachtspunten kwamen naar voren?
- Wat is de uitkomst van het gesprek?
- Wat doet u met de opmerkingen, wensen of zorgen?

22

22

Omgevingsgesprek gemeente Goirle (2)

akd

- Er wordt aangegeven dat er geen regels zijn voor het houden van een omgevingsgesprek.
- Er is weergegeven dat het omgevingsgesprek niet tot draagvlak hoeft te leiden (niet iedereen hoeft het eens te zijn).
- De gemeente Goirle geeft ook tips en ideeën voor het organiseren van een omgevingsgesprek over de plannen (volgende slide).

Wat moet ik weten?

Daar zijn geen regels voor. Want ook plannen zijn er in alle soorten en maten. Daarom kan elk omgevingsgesprek weer anders zijn. Het omgevingsgesprek mag gewoon aan de keukentafel, waarbij u de plannen laat zien. Kijk op de '[menukaart omgevingsgesprek](#)' voor tips.

Nodig iedereen uit die te maken heeft met uw plan

Zo laat u zien dat u rekening houdt met uw omgeving. Misschien hebben de burens een heel goed idee waar u veel aan heeft. Of de burens zijn zo enthousiast, dat ze hun huis op dezelfde manier willen aanpassen. Zo bespaart u kosten!

! Goed om te weten: Kan iemand niet aanwezig zijn? Dan gaat het overleg toch door. Zorg dan wel dat iedereen op de hoogte is van de plannen.

Niet iedereen hoeft het eens te zijn

Het gaat erom dat u uw plannen met de buurt bespreekt. Zijn veel mensen het niet eens? Dan is het natuurlijk wel belangrijk dat u kijkt of u uw plannen kunt aanpassen. Misschien kunt u zorgen wegnemen. Of rekening houden met wensen. Dit kan bezwaren en vertraging van uw plannen voorkomen.

Ga met respect met elkaar om

Alle aanwezigen mogen hun reactie geven. Niet iedereen hoeft het eens te zijn. Het gaat erom dat u en wij hier een beeld van krijgen. Zijn de plannen erg ingrijpend? Of heeft u geen goede relatie met uw burens? Dan kunt u iemand uitnodigen om het gesprek te begeleiden. Of om voor u het gesprek te voeren zelfs.

23

23

Menukaart Omgevingsgesprek

akd

Kleine plannen

- Informatiebrief, keukentafelgesprek, enquête, reactieformulier.

Middelgrote plannen

- Informatie via sociale media, (e-mail) nieuwsbrief, inloopbijeenkomst (met eventueel een presentatie of stemming).

Grote plannen

- Informatiebijeenkomst met interactie, YouTube-filmpje, brainstormsessie, informatiemarkt.

Terugkoppeling

- Verslag op papier, interactie via sociale media, evaluatie, online enquête

24

24

Conceptlijst BOPA's gemeente Goirle akd

- In artikel 1 van de conceptlijst wordt weergegeven in welke gevallen de gemeenteraad als adviseur bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een BOPA is.
- Krachtens artikel 2 wordt participatie verplicht gesteld bij aanvragen om BOPA's in de in artikel 1 van dit besluit aangewezen gevallen (*artikel 16.55, zevende lid, Omgevingswet*).

Artikel 1.

1. De gemeenteraad wordt in de navolgende gevallen aangewezen als adviseur bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit:
  - a. indien de activiteiten in strijd zijn met de omgevingsvisie als bedoeld in artikel 3.1 Omgevingswet;
  - b. ten behoeve van ontwikkelingen die zijn genoemd in artikel 10.24 Omgevingsbesluit;
  - c. energietransitie. Opwekking van (duurzame) energie door:
    - windturbines;
    - zonnepanelenvelden / zonneparken (grondopstelling), groter dan 1,5 hectare netto oppervlak;
    - biomassa centrales.
  - d. wonen: het bouwen van 20 of meer woningen binnenstedelijk (binnen de bebouwde kom), of 5 of meer woningen in het buitengebied (buiten de bebouwde kom);
  - e. het oprichten van een nieuw gebouw voor of transformatie van een bestaand gebouw naar een woonfunctie anders dan zelfstandige woningen, met meer dan 5 kamers/onzelfstandige wooneenheden en/of meer dan 5 studio's, bijvoorbeeld woonzorg, logiesgebouw, asielzoekers/statushouders, studenten, arbeidsmigranten, en dergelijke;
  - f. het bouwen, uitbreiden of verbouwen ten behoeve van maatschappelijke, sport, toeristisch-recreatieve, horecadoeleinden, bedrijfs- en kantoordeleinden en detailhandel van meer dan 500 m² of een wijziging van het gebruik van gronden naar een van deze doeleinden van meer dan 500 m².

25

25

Participatieverordening gemeente Oisterwijk akd

Hoofdstuk 7 Omgevingswet

Artikel 10. Participatie instrumenten omgevingswet

1. Het college stelt voor initiatiefnemers een "handreiking omgevingsdialogoog voor ruimtelijke initiatieven in de fysieke leefomgeving" op. De handreiking bevordert vroegtijdige participatie voor het instrument omgevingsvergunning en geeft toetsingskaders voor de wijze waarop participatie plaatsvindt. De gemeente volgt deze handreiking wanneer sprake is van een aanvraag voor een omgevingsvergunning voor een door de gemeente gelimiteerde ontwikkeling.
2. De gemeente volgt de "handreiking Participeren doen we samen" bij de toepassing van instrumenten uit de Omgevingswet:
  - a. de omgevingsvisie,
  - b. het programma,
  - c. het omgevingsplan en wijzigingen daarvan;
3. Wanneer het vaststellen of wijzigen van het omgevingsplan op initiatief van een derde plaatsvindt, wordt van deze derde verlangd dat deze de stappen doorloopt zoals vastgelegd in hoofdstuk 2 van deze verordening en de handreiking "Participeren doen we samen". Het bestuursorgaan beoordeelt in dat geval of voldaan is aan de artikelen uit hoofdstuk 2 van deze verordening en de handreiking. Wanneer naar oordeel van het bestuursorgaan niet voldaan wordt, wordt een omgevingsplan of wijziging daarvan niet in procedure gebracht.

26

26

Invulling gemeente Goirle

akd

Bindend advies

- Op welke wijze is het bindend advies van de gemeenteraad geborgd?
- Het staat momenteel in de conceptlijst.

Verplichte participatie BOPA's

- Op welke wijze is verplichte participatie bij een aanvraag om een BOPA geborgd?
- Het staat momenteel in de conceptlijst, maar er kan ook worden gekozen voor een verordening of beleid.

Participatie bij wijziging van omgevingsplan

- Er kan aangesloten worden bij de huidige inspraakverordening, waarbij er overleg plaatsvindt met de initiatiefnemer.
- Er kan ook aangesloten worden om participatie op dezelfde wijze als bij een BOPA in te vullen.

27

27

akd

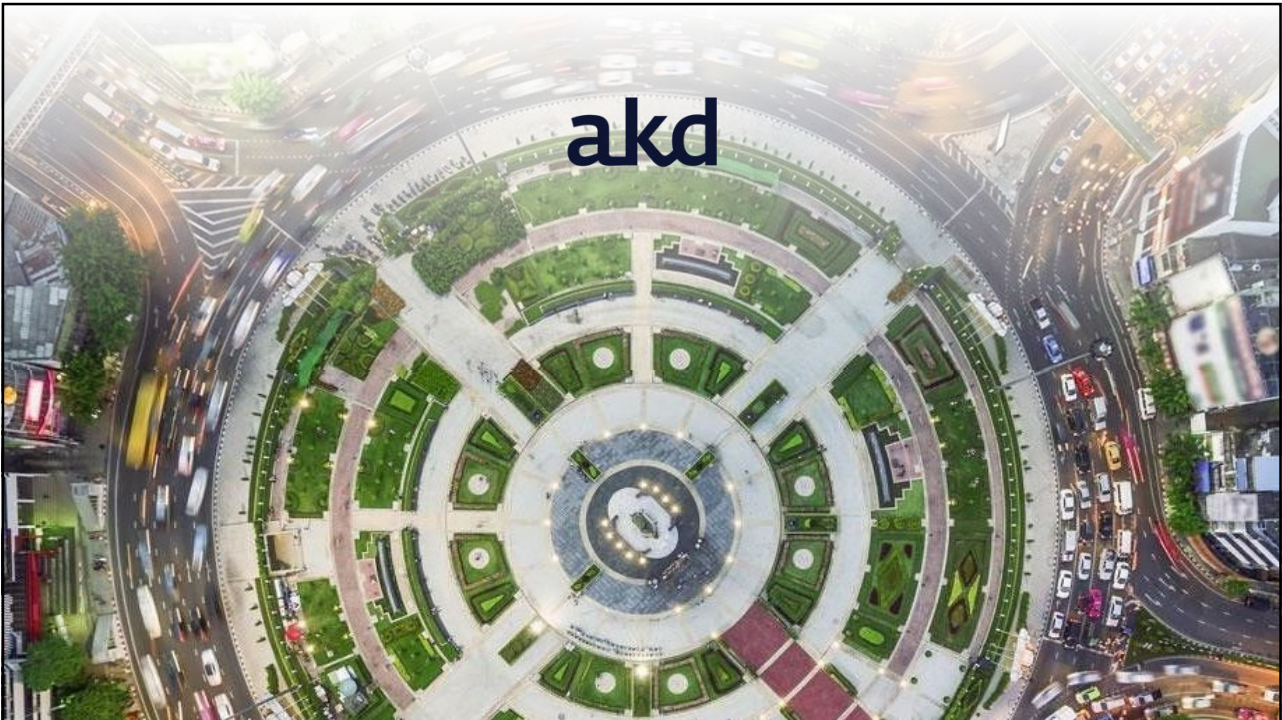
Vragen?

28

28

29

30